

Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČSSR ze dne 31.10.1968, sp. zn. 4 Cz 105/68, ECLI:CZ:NS:1968:4.CZ.105.1968.1

Číslo: 49/1969

Právní věta: Ve sporech o vlastnické právo k nemovitostem, zejména k pozemkům, je důležité také zjištění potřebných podkladů z hlediska evidence nemovitostí, a to i tehdy, jestliže řízení končí soudním smírem; při posuzování, zda je uzavřený smír v souladu s právními předpisy nebo zájmem společnosti, přihlíží totiž soud i k zásadám zákonné úpravy evidence nemovitostí.

Soud: Nejvyšší soud ČSSR

Datum rozhodnutí: 31.10.1968

Spisová značka: 4 Cz 105/68

Číslo rozhodnutí: 49

Číslo sešitu: 7

Typ rozhodnutí: Rozhodnutí

Hesla: Smír, Vlastnické právo

Předpisy: 99/1963 Sb. § 99 22/1964 Sb. § 2

§ 4

§ 7 40/1964 Sb. § 132

Druh: Rozhodnutí ve věcech občanskoprávních, obchodních a správních

Sbírkový text rozhodnutí:

Č. 49

Ve sporech o vlastnické právo k nemovitostem, zejména k pozemkům, je důležité také zjištění potřebných podkladů z hlediska evidence nemovitostí, a to i tehdy, jestliže řízení končí soudním smírem; při posuzování, zda je uzavřený smír v souladu s právními předpisy nebo zájmem společnosti, přihlíží totiž soud i k zásadám zákonné úpravy evidence nemovitostí.

(Rozhodnutí Nejvyššího soudu z 31. 10. 1968, [4 Cz 105/68.](#))

Žalobci J. H. a V. H. jako vlastníci rodinného domku čp. 52 se stavební parcelou č. kat. 59 a zahradou č. kat. 93, zapsaného ve vložce č. 208 pozemkové knihy kat. území H., se domáhali zjištění, že část sousední pozemkové parcely č. kat. vymezená hranicí určenou komisionálním šetřením dne 29. 1. 1966 a výměrem MNV v T. je jejich vlastnictvím a že žalované E. J. a R. K. jsou povinny to uznat. Své vlastnické právo k vymezení části pozemku opírali žalobci o skutečnost, že tuto část pozemku oprávněně drželi sami, případně jejich právní předchůdci, nepřetržitě od roku 1939m zejména pak od účinnosti občanského zákoníku č. 141/1950 Sb.

Žalované, jež v roce 1965 nabyly do vlastnictví každá jednou polovinou dům čp. 55 se stavební parcelou č. kat. 58 a zahradou č. kat. 92, zapsaný původně ve vložce č. 55 pozemkové knihy kat. území H., tvrdily naopak, že žalobci začali svémocně rozšiřovat svůj pozemek jednak posunutím plotu, jednak úpravou vlastní zahrady v místech, která před tím nikdy neužívali a která v souladu se stavem odpovídajícím katastrální mapě užívali vlastníci domu čp. 55.

Usnesením okresního soudu Plzeň-jih ze 16. 12. 1966 byl schválen smír účastníků v tomto znění: „Hranice č. kat. 93 se stanoví od sloupku vrátek zřízených u schodiště vzdáleného 3 m od bazénu ve směru toku potoka k terasu zřízenému na č. kat. 93, tj. ve vzdálenosti cca 60 cm od č. kat. 55; dále kolem domu čp. 55 k cestě č. kat. 1510 s tím, že hranice půjde po zřízeném betonu. Místo, které na hranici č. kat. 55 slouží jako kompost, se nadále bude užívat pouze pro zahradní kulturu.“

Nejvyšší soud rozhodl ke stížnosti pro porušení zákona podané předsedou Nejvyššího soudu, že byl usnesením okresního soudu porušen zákon a zrušil je.

Z odůvodnění:

Ustanovení § 6 o. s. ř. ukládá soudu, aby v řízení postupoval tak, aby byl co nejúčelněji zjištěn skutečný stav věci a aby byla ochrana práv rychlá a účinná.

Připouští-li to povaha věci, mohou účastníci skončit řízení soudním smírem (§ 99 odst. 1 o. s. ř.). Nezbytným předpokladem schválení smíru je však vždy, že uzavřený smír není v rozporu s právními předpisy nebo zájmem společnosti (§ 99 odst. 2 o. s. ř.); pro tento závěr musí být shromážděny alespoň nezbytné skutkové předpoklady. Ve sporech o vlastnické právo k nemovitostem, zejména k pozemkům, je v této souvislosti - jmenovitě se zřetelem k požadavku určitosti smíru - významné již zjištění potřebných podkladů z hlediska evidence nemovitostí; v tomto směru je třeba brát i zásady zákonné úpravy evidence nemovitostí v úvahu při posuzování, zda je uzavřený smír v souladu s právními předpisy nebo zájmem společnosti.

V této věci soud nepostupoval uvedeným způsobem.

Podle § 2 odst. 1 zák. č. 22/1964 Sb. o evidenci nemovitostí se vyznačují v evidenci veškeré nemovitosti, mj. s uvedením druhu pozemku, výměry a způsobu užívání. Podle § 4 odst. 2 cit. zák. se zápisy právních vztahů o nemovitostech provádějí též na základě pravomocných rozhodnutí soudů (tedy i soudem schválených smírů). Z toho vyplývá požadavek, aby ve výroku soudního rozhodnutí, případně ve smíru, byla část pozemku, u níž se zjišťuje vlastnictví jednoho z účastníků, přesně vymezena; přitom musí být soudu známo, jak je zachycen pozemkový stav v evidenci nemovitostí. Právě srovnání stavu v evidenci nemovitostí a stavu, který by nastal po realizaci smíru, je pro soud jedním z vodítek při posuzování uzavřeného smíru. To předpokládalo pochopitelně, aby soud vešel v součinnost s orgány evidence nemovitostí. Nezbytná součinnost s orgány evidence nemovitostí byla v této věci účelná především z toho důvodu, že by přispěla k formulování smíru uzavřeného účastníky se zřetelem k požadavku určitosti a přesnosti, zejména se zřetelem k požadavku přesného vymezení a popsání části pozemku č. kat. 92 (srov. § 3 vyhl. č. 23/1964 Sb.), jež měla přejít uvedeným smírem do vlastnictví žalobců. Jen za tohoto předpokladu by uzavřený smír splnil svou funkci záležející v tom, že může být podkladem pro zápis v evidenci nemovitostí, a - pro účely soudního řízení - že může být soudem přezkoumán z hlediska ustanovení § 99 odst. 2 o. s. ř.

Okresní soud, který schválil účastníky uzavřený smír bez zjištění potřebných podkladů z hlediska evidence nemovitostí, porušil zákon v ustanoveních § 6, 120 odst. 1, § 99 odst. 2 a § 171 o. s. ř. ve spojení s ustanovením § 132 o. z.